

En mekanisk verden

FESTIVALUTSTILLING: Hans Martin Øiens «Globe», «Flammen» og «Abstrakt figurasjon VIII.»

UTSTILLING

Haugesund Billedgalleri:
Hans Martin Øien, skulptur.
Filmfestivalutstilling. T.o.m. 9. sept.

Trond Borgen tekst og foto

HAUGESUND: I en mekanisert, følelseskald verden skriker mennesket ut sin eksistensielle angst. Det fysiske, konkrete trøkket er betydelig idet jeg trer inn i utstillingssalen. Her er for mye av alt, av skulpturer i stort format, tett sammenstilt – umulig bare å konsentrere seg om én om gangen. Visuelt og innholdsmessig griper den ene inn i den neste; det er ikke fred å få for betrakteren.

Selvsagt er dette et vesentlig poeng for Hans Martin Øien, som med sin skulpturinstallasjon er årets filmfestivalutstiller i Haugesund Billedgalleri. Hans romregi er imponerende, fordi han oppnår en helt spesiell effekt hos publikum: Opplevelsen av å komme inn i et mekanisk univers det er umulig å unnsnippe. I motsetning til den modernistiske skulpturen, hvor det er viktig å kunne konsentrere seg fullt og helt om én om gangen, i omgivelser så nøytrale som mulig, vil den postmodernistiske, urene skulpturen finne andre former for presentasjon, som f.eks. i Øiens utstilling, hvor skulpturene går i veien for hverandre og skaper en helhet hvor de påvirker

HANS MARTIN ØIEN: «Flammen.»

hverandre så kraftig at vår opplevelse av enkeltverk og helhet nesten ikke lar seg skille.

LEGO: Enkelte av arbeidene, utført i finér, ser ut som forvokste legofigurer, en blanding av leker og mekaniske roboter som kan gjøre ting helt uten følelser. Sentralt i salen henger en Globe i en gammel, industriell heiseanordning, en vektarm som balanseres på den andre siden av tunge lodd i en skål – bl.a. en avkuttet menneskehånd støpt i metall. Det er som om vi ser industrialiseringens utopi forgjort og forlatt, med betydelige menneskelige omkostninger som lik i lasten. Og like bortenfor: Flammen, et hjul med tannhjulsmechanismer påmontert flammer i form av god, gammeldags norsk tres-

Det er som om vi ser industrialiseringens utopi forgjort og forlatt, med betydelige menneskelige omkostninger som lik i lasten.

kurd, og med en gammel industrikrakk ved siden. Som om noen har manipulert menneskeskjebnene ved å sitte og kontrollere den evige rundgangen, i en ond sirkel det ikke er mulig å unnsnippe. Med industriflammen luende fra smelteovner, kanskje; men like gjerne fra krematorieovnen. I dette mekaniske, kvernende universet er det som om mennesket muterer

SKULPTURER: «Let all things that draw life's breath resound.»

mot andre former: En underlig skjønnhet stiller Øien opp mot de industrielle skulpturene; han kaller dem Abstrakte figurasjoner, og vi ser mennesketorsoer morfet med former som skaper assosiasjoner både til fisk og til flammer, utført i tradisjonell billedhoggerteknikk med elementer av treskurd – ikke ulikt det vi finner i noen av Gunnar Torvunds skulpturer.

NI HODER: De menneskelige følelsene finner vi imidlertid ikke her; vi må rundt hjørnet og inn i neste sal. Her er ni hoder, skulpturert med ulike uttrykk og i forskjellige materialer (tre, bronse, plast, voks osv.), plassert på høye sokler.

Enkelte har lukkede, innadvendte ansikter av stor skjønn-

het; andre skriker ut sin eksistensielle angst og smerte, som for å unnsnippe den mekaniserte, følelseskald verden jeg nettopp har opplevd. Til et par av disse hodene har Øien brukt pressefotografier fra Vietnamkrigen som forelegg. Det vi ser her er forsøk på å fastholde en menneskelig verdighet – og et menneskeverd – i en verden hvor slike verdier lett trampes i hjel. Det enkelte hodet trer fram, innstendig, mot meg, samtidig som det blander seg med de øvrige hodene til en annen helhet.

Dette er en sterk skulpturutstilling, iscenesatt med vel gjennomtenkte virkemidler, og med et innhold som når langt utover vår interesse for Øiens kresne materialbruk og hans særegne, spesifikke former.